

Litteratur.

Foreløbig Oversigt over Landbrugets Driftsresultat i Regnskabsaaret 1943—44.

68. Meddelelse fra Det landøkonomiske Driftsbureau.

Den som sædvanlig med stor Interesse imødesete Meddelelse fra Det landøkonomiske Driftsbureau om Landbrugets Driftsresultat foreligger nu. I Lighed med tidligere Aar er denne foreløbige Oversigt udarbejdet paa Grundlag af 200 Regnskaber, d. v. s. ca. en Femtedel af det Antal Landbrugsregnskaber, Bureauet venter at faa stillet til Raadighed for 1943—44.

Af de benyttede Regnskaber stammer 119 fra Jylland og 81 fra Øerne. Af de 200 Landbrug er 32 under 10 ha, 128 har 10—50 ha og 40 har over 50 ha med en Gennemsnitsstørrelse paa henholdsvis 6,7, 25,7 og 97,4 ha.

Det gode Høstaar i 1943, hvor der avledes ca. 10,5 Mill. Afgrødeenheder mere end i 1942, har præget Landbrugets økonomiske Driftsresultat. Stigningen falder ganske overvejende paa Hø og Græsning, hvorfor det ogsaa er Indtægterne fra Husdyrholdet, der i særlig Grad har medvirket til Bedringen af det økonomiske Resultat. Skelner man mellem de enkelte Landsdele, er Fremgangen størst i Jylland, hvis Høstudbytte var endog særdeles tilfredsstillende paa Grund af rigelig Nedbør de fleste Steder i Forsommeren.

Det gode Høstudbytte har ikke blot dannet Grundlaget for en større Produktion end Aaret før, men har ogsaa medført en Forøgelse af Besætningerne. Foruden Høstudbyttet er ogsaa Prisforholdene bestemmende for Bruttoudbyttets Størrelse, men disse har ligget ret fast i Regnskabsaaret. For Landbrugsprodukter under ét andrager Stigningen kun ca. 1 pCt. Flæskeprisen og Prisen paa Heste steg dog ca. 8 pCt., men opvejes delvis af et Prisfald paa Slagtekøer og Frøafgrøder med henholdsvis ca. 5 og 25 pCt. Den væsentligste Forøgelse af Driftsomkostningerne falder paa Arbejds lønningerne.

Bruttoudbyttet er i Gennemsnit for alle Ejendomme steget med 187 Kr. pr. ha eller 18,4 pCt.

De 186 Kr. heraf stammer fra Husdyrprodukterne. Svineholdet og Mælkesalget har bidraget til Stigningen med henholds-

Bruttoudbytte i Kr. pr. ha.

	Produkter fra					Ialt 1943—44	Ialt 1942—43
	Plante-avlen	Kvæg- holdet	Svine- holdet	Andre Husdyr	Forskelligt		
Øerne.....	374	604	273	98	55	1404	1241
Jylland	167	509	260	99	34	1069	865
Under 10 ha	113	759	458	204	97	1631	1383
10—50 „	229	533	259	89	37	1147	956
Over 50 „	430	427	133	42	18	1050	924
Alle 200 Brug 1943—44 ...	251	548	265	99	42	1205	—
De samme Brug 1942—43 .	253	468	173	85	39	—	1018

vis 92 og 75 Kr. pr. ha, hvilket skyldes den større Produktion i Forbindelse med Stigning i Prisen paa Flæsk og Skummetmælk. Indtægter ved Kvægsalg samt fra Heste- og Fjerkræhold er steget med 5—7 Kr. pr. ha for hver især.

Fremgangen i Bruttoudbytte har været størst i Jylland med 204 Kr. mod 163 Kr. pr. ha for Øerne. Forskellen skyldes for en væsentlig Del, at Høstudbyttet i 1942 var ringe i Jylland.

Driftsomkostningerne er ogsaa steget, men dog kun med 118 Kr. pr. ha eller 14,4 pCt. Stigningen fordeler sig ret jævnt paa de forskellige Omkostningsgrupper. Dog har den været ca. 30 pCt. for indkøbte Fodermidler og ca. 17 pCt. for Arbejds lønninger. Driftsomkostningerne er steget lidt stærkere paa Øerne end i Jylland, hvilket for saa vidt virker overraskende, som Jylland har haft langt den største Stigning i Bruttoudbyttet.

Nettoudbyttet af den gældfri Ejendom er et Maal for Driftsresultatet og fremkommer som Forskellen mellem Bruttoudbytte og Driftsomkostninger. Udtrykket „gældfri

Driftsomkostninger i Kr. pr. ha.

	Legemligt Arbejde	Driftslederløn	Kraftfoder	Kunstgødning	Andre Vareindkøb	Øvrige Omkostninger	Ialt 1943—44	Ialt 1942—43
Øerne	424	114	121	33	136	270	1098	976
Jylland.....	307	84	73	31	132	204	831	715
Under 10 ha.....	578	102	181	26	214	287	1388	1196
10—50 „	321	100	77	31	124	223	876	762
Over 50 „	284	79	69	41	99	210	782	708
Alle 200 Brug 1943—44 .	355	96	92	32	134	230	939	—
De samme Brug 1942—43	304	87	70	38	113	209	—	821

Ejendom" anvendes, fordi Renteudgiften i denne Forbindelse ikke medregnes som Driftsomkostning. Nettoudbyttet er altsaa det Beløb, der bliver tilbage til Forrentning af den samlede Landbrugskapital.

Nettoudbyttet er i Gennemsnit steget med 69 Kr. pr. ha fra 197 til 266 Kr. Ved at sætte Nettoudbyttet i Forhold til Landbrugskapitalen faas Forrentningsprocenten.

Tidligere benyttede man to forskellige Størrelser som Udtryk for Landbrugskapitalen (se Omtalen af den foreløbige Oversigt for 1942—43, Tidsskrift for Landøkonomi 1943, S. 662), men nu er der heldigvis kun en, nemlig den investerede Landbrugskapital = den gennemsnitlige Handelsværdi i de sidste 20 Aar. Denne Størrelse er et ganske godt Udtryk for Kapitalanbringelsen i en Landbrugsejendom, og det er den, der bør danne Grundlag for Beregningen af Forrentningsprocenten.

For alle Brug er den gennemsnitlige Forrentningsprocent beregnet til 8,7 pCt. mod 6,5 pCt. i 1942—43. For Øerne og Jylland er den praktisk taget lige høj, hvorimod der er stor Afvigelse inden for de forskellige Ejendomsstørrelser, hvilket fremgaar af efterfølgende Tabel.

Ser man paa Aarets Driftsresultat, maa det for de mindre Brugs Vedkommende siges at have været tilfredsstillende, og for Bønderbrugene og navnlig de større Gaarde maa Aaret betegnes som endog særdeles godt. Den ret store Forskel i For-

Samlet Oversigt over Driftsresultatet.

	Kr. pr. ha				Forrentningsprocent af investeret Kapital	
	Brutto-udbytte	Drifts-omkostninger	Nettoudbytte af gældfri Ejendom		1943-44	1942-43
			1943-44	1942-43		
Øerne	1404	1098	306	265	8,7	7,6
Jylland	1069	831	238	150	8,8	5,6
Under 10 ha.....	1631	1388	243	187	5,5	4,3
10-50 „	1147	876	271	194	9,3	6,7
Over 50 „	1050	782	268	216	11,2	9,1
Alle 200 Brug 1943-44.....	1205	939	266	—	8,7	—
De samme Brug 1942-43..	1018	821	—	197	—	6,5

rentningsprocenten for de forskellige Brugsstørrelser skyldes bl. a., at de mindre Brug p. Gr. a. Begrænsningen i Adgangen til Indkøb af Kraftfoder ikke har kunnet naa den helt store Husdyrproduktion, som er af særlig Betydning for Husmandsbrugets Økonomi. For de større Gaarde har Frøavlens og andre Handelsafgrøder været stærkt medvirkende til det gode økonomiske Resultat.

Det er værd at fremhæve den Betydning, som Aarets Høst-udbytte har for det økonomiske Resultat i Landbruget. Under normale Forhold, hvor den indenlandske Avl kun udgjorde en — omend ret væsentlig — Del af Grundlaget for Produktionen, vilde Udsvingene i Høstens Størrelse ikke i samme Grad paavirke det økonomiske Resultat. En lille Høst vilde blot medføre en større Import af Korn og Foderstoffer. Ganske vist vilde et mindre Høstudbytte medføre en mindre Bruttoindtægt, men Nedgangen vilde dog delvis blive udlignet gennem den Fortjeneste, som Oparbejdelsen af de indførte Raastoffer til forædlede Husdyrprodukter kunde give.

I disse Aar, hvor der ikke er større Chancer for at bøde paa et svigtende Høstudbytte ved Import og derved formindskede Indtægtsnedgangen, maa man være forberedt paa de store Udsving i Forrentningsprocenten. Det er værd at lægge Mærke til, at det bedre økonomiske Resultat kun i meget ringe Ud-

strækning skyldes højere Priser, men derimod det særdeles gode Høstudbytte.

Man har Lov at haabe paa en god Høst som Grundlag for en stor Produktion ogsaa i de kommende Aar, men man maa — som foran antydet — være forberedt paa, at f. Eks. en Tørkeperiode paa et uheldigt Tidspunkt i Forbindelse med Jordens manglende Gødningskraft fuldstændig kan ændre Billedet. Et enkelt daarligt Høstaar vil sætte dybe Spor i Landbrugets Økonomi — ikke blot med øjeblikkelig Virkning, men ogsaa paa længere Sigt, ifald den nødvendiggør en større Besætningsreduktion.

C. A. N.

Danske Landbrugskandidater 1944.

Der er med visse Mellemrum blevet udarbejdet Fortegnelser over danske Landbrugskandidater, og det er nu 16 Aar siden, sidste Fortegnelse udkom. Der er i den forløbne Aarrække kommet et stort Antal nye Kandidater til, og allerede inden Krigens Begyndelse havde Foreningen af danske Landbrugskandidater planlagt Udarbejdelsen af en ny Landbrugskandidatfortegnelse. Forskellige Forhold bevirkede imidlertid, at man først i 1943 for Alvor kunde gaa i Gang med Opgaven.

Den nu foreliggende Fortegnelse omfatter alle Landbrugskandidater, der er dimitteret til og med 1943, ialt 2346. Udarbejdelsen er foretaget af Foreningens Sekretær, Landbrugskand. *Alfred Larsen*. I Mod-sætning til tidligere Fortegnelser er der i den Udstrækning, det har været muligt, medtaget Billeder af de paagældende, som omtales.

Oplysningerne om hver enkelt er saa fyldige, som man med Rette venter det i en Fortegnelse af denne Art. Der angives saaledes foruden Fødselsdag og -aar, Fødested, tillige Oplysninger om den skolemæssige Uddannelse, Dimissionsaar, tidligere og nuværende Beskæftigelse, samt nuværende Stilling og Adresse.

Størst Interesse i Bogen har givetvis Landbrugskandidaterne selv, men dens mange Oplysninger kan være til Nytte ogsaa for andre, der paa den ene eller anden Maade har Forbindelse med den Virksomhed, som Landbrugskandidater udøver paa vidt forskellige Omraader.

Bogen er indbundet i et smukt og holdbart Bind, saaledes som en Haandbog bør være, og det kan anbefales alle, der har Interesse eller Brug for dens Oplysninger, at anskaffe den. Prisen er 22 Kr.

C. A. N.
